

آبونه شرائطی

ممالک عثمانیه ده سنه لکی (۶۵)، الق
آبانو (۳۵) غروشدور .

ممالک اجنبیه ده سنه لکی (۱۷)، الق
آبانو (۹) فرانقدر .

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلی پشندر .

§

مساکه موافق آثار مع الممنونیه قبول
اولنور . درج ابدلین یازیلر اعاده
اولونماز .

الکشاف

۱۳۳۰

دینی، فلسفی، علمی، ادبی، سیاسی هفته لک مجموعه اسلامیه در.

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

صاحب و مدیر مسئول: ح. اشرف ادیب

اتبعون الهدکم سبیل الرشاد

عدد ۲۸۹

۷ ربیع الآخر ۱۳۳۲

پنجشنبه

۲۰ شباط ۱۳۲۹

جلد ۱۱

صوکره: «بر مسئله ادله متعارفه ایله ثابت اولورسی، بویکی حدیث شریفک ظاهر یله عمل جائز اولوب اولمادیغنی ایوجه تحقیق و تفتیش ایتهدن نصل نشره اجتناس ایتدی؟» سوزنی علاوه ایدیور: «لاربالافی النسیه» حدیث شریفی حقنده قسطلانی وقاضی زکریا ونووی دن توجیهلر نقل ایدیور.

دها صوکره کنده مجتهد جدید سوسی ویردیکی و کندی مذهبک خلافه اوله رق حنبلی مذهبندن ابن القیمک اهون من بیت العنکبوت اولان ضعیف قولیه اکبر کباردن اولان وملت اسلامیه بی تخریب ایدن ربانک بر قسم مهمنک اباحه سنه حکم ایدره ک ممالک مسلمینه غزته لر واسطه سیله نشر و تعمیم و قبوله سعی ایتدیکی بیان ایدیور: «بوحالک غیر قابل تصویر عظیم بر جرأت اولدیننی سوبلیور. دلیل مقامنده «لعن رسول الله صلی الله علیه وسلم آکل الربا ومؤکله وکاتبه و شاهدیه» حدیث شریفی اتیان ایدیور.

الک نهایت «عصر حاضر علماسی و قتیله مجتهدین کرام و فقهای عظام طرفلرندن اجتهاد و تدوین اولنان و الان متداول اولان کتب فقهیه ایله آنجق عمل ایتمهک مأمور اولوب آیات و احادیث شریفه دن یکیدن احکام شرعیه استنباطه صلاحیتلری یوقدر: «رحم الله امرأ عرف قدره ولم يتعد طوره» حدیث شریفه اتباع ایتلیز، مدعای اثبات ایدمهک براهین و ادله پک چوق ایسه ده اربانجه معلوم اولدینندن «والسلام علی من اتبع الهدی» قولیه اکتفا ایلرم» دیور.

اولا — رديه صاحبك شوسوزی عاجزلربی دوچار حیرت ایتدی. سوزمک نصل یا ککش آکلادیغنی کوردم. سبیل الرشادک ۲۷۵ نومرولی نسخه سی کوزدن کچیرلسون. «ال نظر الاو لی نظره الحق» موجب نه نظره اولایله دکل، نظر دقیق ایله باقیلسون. کوریلورکه بر ذات رب الفاضل ایله ربالنسیه حقنده بر سؤل ایراد ایدیور. عاجزلری بویکی ربا آره سنده برفرق بولندیغنی، شرع شریفده اصل تحریم بیوریلان ربالنسیه اولدیغنی، ربالنسیه محض ضرر اولمغله قصداً حرام اولدیغنی، ربالفاضل حرامه وسیله اولدینندن ناشی حرام قلندیغنی، رباعخی اولدیغنی، ربالفاضل بعض ائمه نك تجویز ایتدیکنی، ربالفاضلک حرمتی قطعی اولمان ربا اولدیغنی بیان ایتدم. مقصدم ربالفاضلی تجویز دکل، بلکه اره لرنده برفرق بولندیغنی ارأه ایدی، محقق شهر ابن القیمدن اره لرنده کی فرقی ده نقل ایتدم. نصل اولیورده بن ربالفاضلی تجویز ایتش اولیورم؟ نردسی سطحی نظر در؟ نردسی بلا تحقیق یازلمشدر؟

ردیه صاحبی یا ککش اکلایور. آکلایشنه کوره سلیمان جلدن، تنویر الابصار دن وسائر دن یهوده یره نقلرده بولنیور.

ثانیاً — احادیث شریفه بی بیان ایتدکن صوکره قطعی دکلدر دینه مز ایش. یا هو! قطعی نك معناسندن غفلت بیور یورسکیز. «قطعی» منکری اکفار اولونماز دیمکدر، ربالفاضلک حرمتی انکار ایدن اکفار اولونورمی؟ ربالفاضلی تجویز ایدن برجاعت فقها و اردر. نته کیم تابعیندن

حضرت پیغمبردن «الدینار بالدينار والدرهم بالدرهم مثلاً» مثل من زاد او از داد فقد اربی» حدیث شریفی ایشیتدم، دیدکده حضرت ابن عباس قول سابقدن نائب و مستغفر اوله رق من بعد ربانی الزیاده بی شدیداً نهی بیوردمش اولدیغنی و مذکور «لاربالا فی النسیه» «وانما الربا فی النسیه» حدیثلرینک ظاهر یله اجماعاً جائز اولمادیغنی و حدیثین مذکورین یالکیز اجناس مختلفه حقنده وارد اولدیغنی بخاری شریف شرحی قسطلانی وقاضی زکریا و مسلم شرحی نووی حضرتلری تصریح بیوردر قلیغنی و مذاهب اربعه دن بتون فحول ائمه کرامک نصوص قاطعه ایله مطلق ربانک حرمتنه متفق اولدقلرینی تحقیق و تفتیش ایتیه رک افندی مومی الیه کندینه بر مجتهد جدید سوسی ویردیکی کندی مذهبک خلافی حنبلی مذهبندن ابن القیمک اهون من بیت العنکبوت ضعیف قولیه اکبر کباردن اولان وملت اسلامیه بی تخریب ایدن ربانک بر قسم مهمنک اباحه سنه حکم ایدره ک ممالک مسلمینه غزته لر واسطه سیله نشر و تعمیم و قبوله سعی ایتسی غیر قابل تصویر عظیم بر جرأت اثری اولدیغنی عند اولی الابصار ظاهر در. زیرا مسلم حضرتلرینک محمد ابن الصباح وزهیر ابن حرب و عثمان ابن شیهه و جابر حضرتلرندن اخراج بیوردریغنی «لعن رسول الله صلی الله علیه وسلم آکل الربا ومؤکله وکاتبه و شاهدیه» و خطیب شر بیی حضرتلرینک روایت ایلدیکی «لعن الله آکل الربا ومؤکله و شاهدیه وکاتبه و المحلل له» حدیث شریفلری دخی معلومدر، و عصر حاضر علماسی و قتیله مجتهدین کرام و فقهای عظام طرفلرندن اجتهاد و تدوین اولونان و الان متداوله اولان کتب فقهیه ایله آنجق عمل ایتمهک مأمور اولوب آیات و احادیث شریفه دن یکیدن احکام شرعیه بی استنباطنه صلاحیتلری یوقدر. «رحم الله امرأ عرف قدره ولم يتعد طوره» حدیث شریفه امتثال ایتلیز و مدعای اثبات ایدمهک براهین و ادله پک چوق ایسه ده اربانجه معلوم اولدینندن «والسلام علی من اتبع الهدی» قولیه اکتفا واشبو ورقه جوابیه مک حارس دین اسلام و شرع نبی الانام اولدیغنی مسالیکله مبرهن اولان جریده فریدلرینک بر طرفنه درجنی رجا ایلرم.

ارجیش قضاسنده

محمد نجم الدین

جواب:

شور دیه صاحبی عاجزلربینک کویا ربالفاضلک جائز اولمسی حقنده ایراد ایلدیکم ادله بی بلا تحقیق و سطحی بر نظر بولیور! بونی اثبات مقامنده جلالین محشیسی سامان جلدن و سائر دن ربالفاضلک حرمتی نقل ایدیور؛ ربالفاضل حقنده کی بیان ایتدیکم احادیث شریفه بی بیان صوکره ربالفاضلک حرمتنه قطعی دکلدر، دیمککیمی تحف بولیور: «وما ينطق عن الهوى حکم جلیلنجه بونجه احادیث شریفه ایله حرمتی ثابت اولان بر مسئله نصل قطعی اولماز، غالباً زعمنجه قطعی اولمادیغنی بخارینک اخراج ایتدیکی «لاربالا فی النسیه» و مسلمک «انما الربا فی النسیه» حدیث شریفلرندن اکلامشدر» دیور.

حدیث اسامه ایله اشیاء سته حدیثی ارسنی جمع ایچون هر فصل دیر ایسه دینسون ینه شک مندفع اولماز .

ادله شرعیه نك هپسی قطیمیدر ؟ ظنی اولانلری یوقیدر ؟ بر حدیث شریف مجتهد طرفدن مأخوذ اولمایه بیلر . کتاب وسنت ، کتاب وسنت اولقی حیثیتله هر وقت مأخوذدر ، اصلاً مردود دکلدر . انجق اعذار ثلثه دن ناشی مجتهد کتاب وسنتی اخذ ایتمز :

۱ — مجتهد جناب احکم الحاکمین حکم شرعی بیان ایچون ازال ایتدیکی آیت کریمه ایله ویا رسول رب العالمین حکم شرعی بیان ایتدیکی حدیث شریف ایله بویله بر مسئله بی قصد واراده بیوردقلرینه اعتقاد ایتمز .

۲ — مجتهد رسول ذیشان صلی الله علیه وسلم افندمن حضرتلرندن بویله بر حدیث شریفک صادر اولدیغنه اعتقاد ایتمز .

۳ — مجتهد بویله بر حکمک منسوخ اولدیغنه اعتقاد ایدر . بواعدار ثلثه شرعاً مقبولدر .

مجتهددن آیات کریمه ویا احادیث شریفه مخالف بر قول صادر اولور ایسه او مجتهدک آیات کریمه ویا احادیث شریفه ایله عمل ایتمه مسنده هر حالده بر حجتی ، بر عذری واردر . چونکه مدارک علم غایت واسعدر . ائمه نك جمع مقاصدینه کسب اطلاع ممکن دکلدر . مجتهد بعضاً حجتی اظهار ایدر ، بعضاً حجتی اظهار ایتمز . حجتی اظهار ایتدیکی صورتده بو حجت بعضاً بزه بالغ اولور ، بعضاً بزه بالغ اولماز . بزه بالغ اولان حجتک موضع احتجاجی بعضاً بیلیرز ، بعضاً بیلیمیز .

آرتق دلیلنه واقف اوله مدیغمن دن طولای قبول عامیه مظهر اولان مجتهدی تضلیل ویا تضدیق اصلاً جائز دکلدر .

ارتق اعیان مکئک ، مجتهدین مکئک ، فقهاء دیندن بر جاعتک خیرامت وناصر سنت ، ناطق بالکتاب ، وارث انبیا اولان ائمه هدادن بر فرق نك تجویز ایتدیکی رب الفاضلک حرمتیه فصل قطعی دیه بیلیرز ؟ رب الفاضلک وسیله حرام قیلندیغنه ، سد ذرایع ایچون محرم اولدیغنه شبهه وارمی ؟ نته کیم رب الفاضل حدیثلرینک برنده « انی اخاف علیکم الرماء ای الرباء — رواد مالک والطحاوی » بیورلمشدر .

فتح البیانده مصرح اولدیغنه کوره بلا شک وبالا جماع حرام اولان ربا ربالجاهلیه درکه ربالنسیئته در . اعلام الموقعینده ، مصرح اولدیغنه کوره امام احمد بن حنبل شک اولونمیان ربا ربالنسیئته در دیور .

ابن کثیرک تحقیقنه کوره اعظم تابعیندن سعید بن المسیب حضرت عمردن شوسوزی نقل ایدیور : الکصوکره نازل اولان آیت کریمه آیت ربادر . رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمن حضرتلری ربایی بزه تفسیر ایتهدن اول ارتحال دارنیم بیورمشلردر . ارتق ربایی ده ، ریبیه بی (شبهه بی) ده ترک ایدک .

ایشته رب الفاضلک حرمتی حقه ده بالاخره واقع اولان اجماع . احادیث شریفه ظنی مفید اولدیغندن و بر مدت اهل مکه رب الفاضلک تجویز ایتدنکرندن

عطاء ، طاوس ، جابر بن زید ، سعید بن جبیر ، عکرمه رب الفاضلک تجویز ایدیورلر . رب الفاضلک تجویز ایدنلر شویله استدلال ایدیورلر : ربا زیاده دن عبارتدر ، هر ربا حرام دکلدر ، بلکه « وحریم الربوا » نظم جلیلی موجبنجه انجق قوم بیننده متعارف اولان و ربا دنیلان عقد مخصوص حرامدر . بوایه انجق ربالنسیئته در . وحریم الربوا ربالنسیئته به مخصوصدر . احل الله البیع نظم جلیلدر رب الفاضلک داخلدر . وحریم الربوا نظم جلیلی اکاشامل دکلدر . ارتق رب الفاضلک اصل اوزرینه ایقا ایتک واجبدر . اشیای سته حدیثی خبر واحددر ، خبر واحد ظاهر قرآنی تخصیص ایده من .

کور بایورکه بودلیل اولا قرآنک خبر واحد ایله تخصیص اولنوب اولنیه جغه ، ثانیاً اموالده اصل اولان اباحه در قضیه سنه راجع اولیور ، قرآنک خبر واحد ایله تخصیص اولنوب اولونیه جتی مسئله سی مسائل مجتهد فیها دندر . اموالده اصل اولان اباحه در قضیه سنه شبهه یوقدر . انما الربا فی النسئته حدیث شریفی بودلیلی تأیید ایدیور .

رب الفاضلک جوازی وقتیه عادتاً فقهای مکه مذهبی اولمش ایدی . فی الواقع بو مذهب مذهب شاذدر ، ائمه اربعه بونی قبول ایتامشلردر . امام شافعیدن سوکرده مکده بونی قبول ایدن بر فقیه کورلمبور . رب الفاضلک حرمتی بالاخره مجمع علیه اولمشدر . اجماع سوکرده دن مستقردر . بواجماع سبق خلاف ایله اولان اجماعدر . خلاف سبق ایدن اجماعی انکار کفرده دکل ، ضلالت ده دکلدر .

اعاظم حنفیه دن فخر الاسلام یزدوی دیرکه : اجماع صحابه متواتر کبیدر ، منکری اکفار اولنور . فقط اجماع سکوتی بویله دکلدر ، صحابه دن سوکره اولان اجماع بلا سبق خلاف ایسه مشهور کبیدر ، منکری تضلیل اولنور ! استقرار خلافدن سوکره اولان اجماعک منکری تضلیل اولنماز ، ظنی مفید اولور ، احاد ایله منقول کبی اولور .

رب الفاضلک صحابه نك اجماعی یوقدر . اگر صحابه نك اجماعی واقع اولسیدی ، صحابی اولمیان مجتهدینک اتباعی واجب اولور ایدی . حالبوکه یوقاریده اسملری کچن اعیان مکهدن ، مجتهدین تابعیندن بر جاعت رب الفاضلک تجویز ایتشلردر . بو خلاف بر مدت دوام ایتدنکدن سوکره اجماع واقع اولمشدر .

فقهاء مکئک رب الفاضلک تجویز ایتیمی اوزاعی زمانه قدر دوام ایتمش اوله جق که کندوسندن شو قول منقولدر : اهل مکئک قولندن متعه و صرف ، اهل مدینه نك قولندن سماع و اتیان محاش ، اهل شامک قولندن حرب و طاعت ، اهل کوفه نك قولندن نبذ ترک اولونمیدر . اوزاعی اقوال مذکوره بی زلل علمادن عدايدر کورینیور . بالاخره اجماع واقع اولمش ایسه بو اجماع بلا سبق خلاف اولدیغندن ظنی مفید اولور . منکری اکفاره ، تضلیل ده اولونماز .

احادیث شریفه کلنجه اشیاء سته حدیثک مداری اختلاف الفظ ایله برابر حضرت عمر ، ابو سعید ، عباد ، معاویه رضی الله عنهمدر . بطریق الاحاد ثابت اولمشدر .

ربا الفضاك حرمته قطعی دیدم یوخمه زغمکنز کی دکادر. اصول فقه ،
خلات کتابلری مطالعه ایتمکزی توصیه ایدرم.
ماهیدی وار (۱)

ازمیری

اسماعیل حق

انتقاد

ذات حضرت محمد

مجلد نوری بک ارمنی مطابع

بک افندی ،

« حرب فکریه » مجمره نك ايكنجی نسخه سنده کی « معارضه
جواب » مقاله کزی بواقشام او قودم . فقط بوخطابنده دینه « اجتهاد » ده کی
او معلوم مقاله کزه آرجق رجعت ایدیورم . او مقاله یه که سز ، بو
جواب کزده اونک اساسلی تفرعاتنه دائر سردایتدیکم اعتراضلره قارشیاقلی
بر جواب ویرمديکز ؛ وینه او مقاله کزه عائد ايکنجی خطابدن بحث
ایتمديکز . يالکز وجدانکيزک يوکسه دکندن وشتیمات دیدیکيز شيلک
اوکا وارده میه جنددن ، خلاصه دینکزدن ، ایمانکزدن سوز کتیردیکز .
عمومی و مهم بر طرزده مدافعه نفسی کافی کوردیکز . امین اولیکز
بک افندی ، سزه قارشى یازدینم اولایک خطابک انشای تحریرنده بویوک
آجیلر حس ایدرک دلخون ساعتلر کچیردم . سببی سزی بویله بر
موضوعده مخاطب اتخاذ ایتدیکمک بنجه هیچ آرزو اولونمایه جتی . هیچ
موافق کورولیه جک بر تصادف بدبخت اولدینی ایدی . چونکه او آنده
بر مسلمان قارده شدن اساس دین مبحثنده اوزا قلاشیوردم . بو حال
الته الیم واضطراب آرردر . فقط نایابیم که بن رسول الله صلی الله علیه
وسلمی « نذاک ابی وای » دینه سهور و تقدیس ایدرم . اونک نزد جلیلینده
بوتون وارلنم نابود و کافه منویاتم بکرجرددر .

نی ذیشانک ذکا ودهایی اکر اکا بر قومه بر تاثیر انقیاد اجرا
ایتدیرسه ایدی بو حال قرق یاشندن اول کورولوردی ، مشارالیه حضرت تلیزینک
اک مدھش قوتی طرف آیدن اول خصال Caractère حالنده تجلی
ایتدیرلمشدی .

« ساموئل سمیس » دینه شمی که دنیاده خصالدن باشقه هیچ بر
شیئہ مالک اولمایانلر واردر ، بونکله برابر اونلر بر حکمدار تاجدار قدر
احراز موقع ایدرلر .

فقط حق جلیل نبویده بوکافی اولمادینی کی دهاده بادی تفرد
اولامیوردی . حضرت نبی ذیشانی مبادیده وهرشیده موفق ایدن قوت
وعظمت ، آنجق خالق عظیم الشانه عائد وراج اولان کتاب الله ایدی .
قرآن نازل اولماسه ، قرآن الله کلامی دکل ایدیسه حضرت محمدده
(۱) ردیه نك جوابی ختام بولدندن صوکره معلم عطا فدییک اسئلہ متباقیه سنه

مسلمانلرک پیغمبری اولامازدی . اساسک هپ قرآن مجید اولسنه نظراً
جناب رسول اکرمی دائماً وهرشیده کلام الله اضافه مطالعه ایده جکز .
بلاغت قرآنیه نك امداده یتیشدیکنی سویلیه جکز ، حضرت محمدی
قرآنک بویوتدیکنی اعتراف ایلده جکز ، بوراده بی ذیشان حضرت تلیزینک
دینک مستقلاً دهاسی فاعل ومؤثر وناظم ومؤسسی اولمادیننه دقت
ایده جکز . بویله اولمازسه قرآن ، کلام الله اولمقدن چیقاراق اورته دن
قالقار . اووقت نه نبوت قالبر ، نه دین ...

« اجتهاد » ده کی مقاله کز ایکی به آریلیوردی : بری مشاهیر غربک
حق پیغمبریده کی مطالعات و تنقیداتی ، دیکری سزک مدافعاتکز . برنجی
قسمه ، ایجه مقدارده کی متفکرین جدیدنک مبلی زیاددر . او مشاهیر
غرب ، بونلرک نظرنده برر « اوتوزیته » درلر . خصوصاً کیمی
طیب ، کیمی علم الروحجه آشنا ، کیمی حکیم شهرتشعارددر .
کوزل یازیلش بیانات فنیهلری ذهن بولاندیرر ، حس قلماشدیرر .
حال بوکه مدافعاتکز اونلره نسبتله پارلاق تعبیرلره کومولش اقوال
مجرده حسیه در . « ادعاه کوره ... » ، « البته ... » دینه دلایل
عقلیه و نقلیه دن بری سوزلدر . معتقداتی بر از ضعیف اولان هر
فکر شباب سزک کینی براقیر ، (لومبروزو) ویا « ردنان » ک مطالعه سنی
آیر کیددر . ایشته بویله مهالک و خطرناک نقطه لرده سزک غرب بر
بنلککز و نفسکزه براعتاد طفلانه کز وار . اووقت بویولده اورته یه
چقما کزدن مضرتی بوقه منفعتی حاصل اولاجق ، هیچ دوشونمور ،
دوشونه میورسکز . بی ذیشانک عصبي المزاج اولدقلمی ، قادیلره
انهماکلرینک سببی بو اولدوغنی سویلرکن مشارالیه حضرت تلیزینک
کنجککلرنده ، قبل الزواج نه تورلو حرکت بویوردقلری سؤالی کندی
کندینه ایراد ایله عصمت نبویه حقنده نه کی فکرلر بسلیه جکلمی تأمل
ایده میورسکز . حال بوکه شرائط نبوتدن بری « عصمت » در .

بعض ارباب حکمت و اخلاق ، افکارک اضداد ایله تربیه سی علینده درلر .
مثلاً برکنجه اخلاق درسی ویررکن بشرینک میل ایتدیک قباحک ولوادم
صورتیه اولسون ذکر و توصیفی ، حسیاتنده بر ایز براهه جنی و سامعنی
مراقبه دوشورده جکی جهتنله مضر کورورلر . مثلاً : انسان کنج قیزلره
بولونمق واکنمکدن خوشالانیر ، بوواقعا بر حال فطری اینه ده صوکی
قنادر ، بوندن چوق صاقینمالیدر ، دیمه بی غیر موافق عد ایدرلر . ایشته
بوده اولده در . خصوصاً سزک مدافعاتکزله هیچ ایشه کز .

نبوت چوق بویوکدر . دهالک اون ، یوز قات فوقنده در . حضرت
محمدالامینک قبل النبوه سوزلری ضبط ایدله دی . بر حکمت بالغه اخلاقیه
اولارق کیمسه نك محفوظی اولمادی . رسالتناه ذیشانک تأثیر بلاغت
وعظمت و علویتلری نبوتله برابر ظاهر اولدی . قبل الاسلام قوملرنده
شعر و بلاغه اولان فرط انهماک هیچ بر قوم دیکرده کوروله مشدر .
« معالقات » عادتا نظیری ایشیدیلشمش سوزلر ایدی .

بر شاعرک ظهورزیه قوجه بر قبيله دوکونلر یاپار ، تفاخرینی